

Žana Lelas

(Split, 28. svibnja 1970. – Split, 15. rujna 2021.)

Bila je jedina Splićanka s olimpijskom košarkaškom medaljom. Igračku karijeru započela je u Ženskom košarkaškom klubu „Jugoplastika“ kada joj je bilo 13 godina. Prije negoli je svratila pod koševu, intenzivno se bavila odbojkom. Na svoj 18. rođendan, 28. svibnja 1988. odlazi u Šibenik i potpisuje ugovor na tri godine za KK „Elemes“. S ovim klubom osvojila je Kup Jugoslavije 1990. i naslov prvaka Jugoslavije 1991. Nakon toga je igrala u „Cenexu“ iz Sarajeva (1991.), pa od 1992. do 1994. u „Cepsi“ na Tenerifima u Španjolskoj. Potom je nastupala za zagrebačku „Centar banku“, gdje je od 1994. do 1996. dvije godine za redom osvajala kup i prvenstvo Hrvatske.

Od 1996. do 1998. je u Sloveniji, u ljubljanskim „Ježicama“, gdje je osvojila i prvenstvo i kup. Košarkaški put vodi je iz Ljubljane na istok Francuske, u Strasbourg, gdje igra od 1998. do 2000. Slijedi Italija („Messine“ za koju nastupa tri sezone), pa se vraća u Hrvatsku, u šibenski „Jolly“.

Zatim je na red došla Španjolska - najprije „Zaragoza“, pa potom Burgos, odakle se 2006. vraća u Zagreb i pristupa u ŽKK „Croatia“, u kojem se 2008. oprostila od aktivnog igranja.

Reprezentivka Jugoslavije bila je od 1986. do 1991. godine, a za Hrvatsku je igrala od 1991. do 2000. godine.

U svojoj uspješnoj karijeri osvojila je brončanu medalju na kadetskom Europskom prvenstvu 1985. u Tuzli, brončanu medalju na juniorskom svjetskom prvenstvu u Bilbao 1987., a na Europskom prvenstvu u Tel Avivu 1991. osvojila je srebrnu medalju u seniorskoj konkurenciji. Najveći uspjeh je svakako srebrna medalja na Igrama u Seulu. Kao članica reprezentacije Hrvatske sudjelovala je na europskim prvenstvima u košarci 1996. u Češkoj i 1999. u Poljskoj.

U Seulu joj je bilo samo 18 godina i kao najmlađa u sastavu, igrala je vrlo malo, ali bila je to dragocjena uspomena na njezin jedini olimpijski nastup.

„Bila su to velika uzbuđenja kojih se rado sjećam; ipak je san svakog športaša biti sudionik Olimpijskih igara. A ja sam osim toga imala i čast da se okitim olimpijskom medaljom. Inače, prava zvijezda reprezentacije u Seulu bila je Šibenčanka Danira Nakić“, govorila je Žana.

Budući da je bila vrlo nadarena, jedno je vrijeme za „Jugoplastiku“ igrala u sve tri konkurencije - kadetskoj, juniorskoj i seniorskoj! Već sa 16 godina postala je stalni član prvog sastava i po kvaliteti je odskakala i od mnogo starijih suigračica. Košarkaški idol bio joj je Dražen Petrović. On je, govorila je, bio športaš bez mane...

Od prvih dana hrvatske ženske košarkaške reprezentacije, bila je jedna od najboljih igračica. Godine 1996. bilo je pregovora i oko odlaska u SAD. Ali onda je došla ozljeda, koja je sve poremetila...

Nastupajući za ŽKK „Croatia“, 1995. godine bila je treći strijelac sezone u Kupu Lilliane Ronchetti, s prosjekom od 20,9 koševa po utakmici. Najviše koševa na jednoj utakmici postigla je u Splitu, u finalu juniorskog državnog prvenstva, na utakmici između „Jugoplastike“ i „Čelika“, kada je postigla 43 koša.

Kao najdražu utakmicu u karijeri isticala je onu u dresu „Elemesa“, u Šibeniku 1991., kada su pobjedom nad „Crvenom zvezdom“ Šibenčanke postale državne prvakinja. Ogromna je, pričala je, tada bila euforija; bila je to zadnja jugoslavenska liga i teško predratno vrijeme.

Nakon igračke karijere, najprije je radila u Splitu kao trenerica u školi košarke u klubu „Adriatic“, koju je vodio njezin prvi trener, profesor Ivo Jurčević. Nakon toga, posvetila se trenerskom poslu i radu s mladima u svojoj košarkaškoj akademiji „Žana Lelas“ u kojoj su stasale mnoge košarkašice koje danas igraju značajnu ulogu u hrvatskoj ženskoj košarci.

Žana Lelas sahranjena je na splitskom groblju Lovrinac.

(Jurica Gizdić)